

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor
Sofia Coyne

Datum 2017-05-04
Dnr KS 2016/0261

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion nr 22/2016 från Andreas Lennkvist (V) - Motion om serveringstider

Sammanfattning

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-09-19, § 6:13, föreslår motionären ”att ändra de kommunala reglerna så att servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 24:00 och därmed göra reglerna lika för såväl slutna sällskap som för alla”.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. Anse motion nr 22/2016 angående serveringstider besvarad då Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan idag, i enskilda ärenden kan besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22.00 i de fall där det inte föreligger risk för närboendestörningar eller andra typer av störningar.
2. Uppdra åt Miljö- och hälsoskyddsnämnden att göra en översyn av Österåkers kommuns riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen ska bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.
3. Uppdraget ska redovisas till Kommunfullmäktige senast 2017-09-18.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsenheten skriver i sitt tjänsteutlåtande daterat 2017-04-10:
”Kommunens riktlinjer för alkoholserving är tungt vägande vid bedömning i handläggningen av serveringstillstånd men i varje enskilt ärende måste miljö- och hälsoskyddsenheten göra en bedömning och får inte enbart hänvisa till riktlinjerna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan idag enskilda ärenden besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22.00 i fall där remissinstanserna inte har några invändningar. Om Polisen eller miljö- och hälsoskyddsinspektör i yttranden bedömer att det föreligger risk för närboendestörningar eller andra typer av störningar kan Miljö- och hälsoskyddsnämnden även avslå en ansökan om serveringstillstånd till klockan 22.00 med stöd av dessa yttranden och med stöd av kommunens riktlinjer. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan därmed inte enbart tillstyrka eller avslå en ansökan om öppettider med hänvisning till kommunens riktlinjer (jämför dom i Kammarrätten den 13 juli 2005 mål nr 4165-05). Miljö- och

Tjänsteutlåtande

hälsoskydds enheten anser därmed att motionen är besvarad och att möjligheten redan idag finns att ge tillstånd till serveringstider utomhus efter klockan 22.00.

Miljö- och hälsoskydds enheten bedömer att det med anledning av remissen behöver göras en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholservering (ÖFS 2013:14). Översynen behöver bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.”

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, Kommunkansliet, har inget övrigt att erinra.

Tidigare beredning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har behandlat ärendet 2017-04-25, § 3:5.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2017-04-25, § 3:5.
2. Tjänsteutlåtande från miljö- och hälsoskydds enheten daterat 2017-04-10.
3. Motion från Andreas Lennkvist (V), 2016-08-10.
4. Riktlinjer för alkoholservering (ÖFS 2013:14) antagen av Kommunfullmäktige 2013-04-29, § 4:19.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Frème
Kanslichef

Expedieras

- Kommunkansliet
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN § 3:5

Dnr. 2017.2023-702

Svar på motion nr 22/2016 från Andreas Lennkvist (V) - Angående serveringstider

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

1. Anse motion nr 22/2016 angående serveringstider besvarad då Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan i dag, i enskilda ärenden kan besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22:00 i de fall där det inte föreligger risk för närboendestörningar eller andra typer av störningar.
2. Uppdra åt miljö- och hälsoskyddsnämnden att göra en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen ska bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsenheten har utrett en motion angående serveringstider vid uteservering. Motionen anses besvarad då Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan i dag, i enskilda ärenden kan besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22:00. Miljö- och hälsoskyddsenheten bedömer att det med anledning av remissen behöver göras en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen behöver bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande daterat 2017-04-10 med bilagor.

Expedieras

Kommunstyrelsen.
Akt.

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskydds enheten

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum: 2017-04-10
Dnr: MHN-2016-2023-702

Svar på motion nr 22/2016 från Andreas Lennkvist (V) - Angående serveringstider

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddenheten har utrett en motion angående serveringstider vid uteservering. Motionen anses besvarad då Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan i dag, i enskilda ärenden kan besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22:00. Miljö- och hälsoskydds enheten bedömer att det med anledning av remissen behöver göras en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen behöver bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta:

1. Anse motion nr 22/2016 angående serveringstider besvarad då Miljö- och hälsoskyddsnämnden redan i dag, i enskilda ärenden kan besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22:00 i de fall där det inte föreligger risk för närboendestörningar eller andra typer av störningar.
2. Uppdra åt miljö- och hälsoskyddsnämnden att göra en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen ska bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.

Bakgrund

I en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-09-19, § 6:13 föreslår motionären att Österåkers kommun ska ändra de kommunala reglerna så att servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas klockan 24.00 och därmed göra reglerna lika för såväl slutna sällskap som för alla.

Österåkers riktlinjer för alkoholserving

Enligt alkohollagen ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen. Enligt Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14) gäller att *servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 22.00*. Gästerna har därefter möjlighet att sitta kvar 30 minuter efter serveringstidens utgång. Dock får enligt alkohollagen ingen alkohol serveras under dessa 30 minuter.

För tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och till slutna sällskap medges att *servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 24.00*. Skälet till att normaltiden för servering utomhus är längre för tillfälliga serveringstillstånd än för stadigvarande är att risken för störningar till närboende bedöms vara lägre när serveringen endast förekommer tillfälligtvis. Många av de tillfälliga serveringstillstånden avser enstaka tillfällen av eventkaraktär.

I riktlinjerna finns även en upplysning om att miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta om förkortade serveringstider. Detta gäller särskilt i områden där det finns en ökad risk för störningar från serveringsverksamheten t.ex. i och kring områden där många ungdomar samlas eller där det finns en ökad risk för ordningsstörningar på grund av exempelvis förhöjd brottsbelastning eller där det finns en risk för närboendestörningar. Polisens och miljö- och hälsoskyddsenhetens bedömningar ska väga särskilt tungt i dessa ärenden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan därför även komma att fatta beslut om kortare serveringstider än 22.00.

Enhetens slutsatser

Kommunens riktlinjer för alkoholserving är tungt vägande vid bedömning i handläggningen av serveringstillstånd men i varje enskilt ärende måste miljö- och hälsoskyddsenheten göra en bedömning och får inte enbart hänvisa till riktlinjerna.

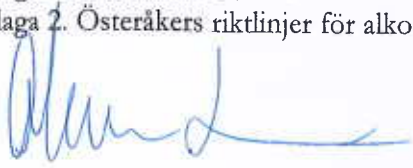
Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan i dag enskilda ärenden besluta om stadigvarande servering utomhus till allmänheten längre än till klockan 22:00 i fall där remissinstanserna inte har några invändningar. Om Polisen eller miljö- och hälsoskyddsinspektör i yttranden bedömer att det föreligger risk för närboendestörningar eller andra typer av störningar kan miljö- och hälsoskyddsnämnden även avslå en ansökan om serveringstid till klockan 22.00 med stöd av dessa yttranden och med stöd av kommunens riktlinjer. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan därmed inte enbart tillstyrka eller avslå en ansökan om öppettider med hänvisning till kommunens riktlinjer (jämför dom i Kammarrätten den 13 juli 2005 må nr 4165-05). Miljö- och hälsoskyddsenheten anser därmed att motionen är besvarad och att möjligheten redan idag finns att ge tillstånd till serveringstider utomhus efter klockan. 22.00

Miljö- och hälsoskyddsenheten bedömer att det med anledning av remissen behöver göras en översyn av Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14). Översynen behöver bland annat omfatta behovet av att förtydliga vad som gäller beträffande serveringstider.

Tidigare beredning och bilagor

Bilaga 1. Motion nr 22/2016

Bilaga 2. Österåkers riktlinjer för alkoholserving (ÖFS 2013:14)

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Maria Lindström', written over the text of Bilaga 2.

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Motion om serveringstider

Österåkers kommun har som mål att bli länets mest attraktiva skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka. En skärgårdskommun i världsklass. För att nå de målen krävs det att Österåker blir en ännu bättre turist- och studentkommun och då krävs det att politikerna lyssnar på de behov som finns; dels hos turister och studenter, men också invånare och företagare i Österåker. Detta gör vi bland annat genom att tillåta utökade uteserveringstillstånd på Österåkers restauranger. Österåker kan bli en otroligt konkurrenskraftig kommun i norra Stockholm och måste därför ges möjlighet att konkurrera på samma villkor som andra attraktiva kommuner både i länet och runt om i Sverige och världen - även när det kommer till utelivet.

Ingen restaurang blir tvingad att ha öppet längre, men att möjligheten finns tror jag är ett steg i rätt riktning. I andra städer så som Visby och Kalmar, vilka har tillåtit restauranger att utöka serveringstillstånd, visar även statistiken att antalet anmälda våldsbrott har minskat drastiskt, vilket är någonting väldigt positivt. I Visby gick de anmälda våldsbrotten ner med hela 73 % sedan de tillät restaurangerna att utöka sina serveringar 03.00 istället för 02.00

I Kalmar har krogrelaterade bråk halverats sedan de tillät förlängda serveringstillstånd. Detta i kombination med att restaurangägare och invånare i Österåker visat intresse för en sådan förändring är goda anledningar till att förlänga uteserveringstillstånden även i Österåkers kommun.

Idag tillåter dessutom kommunen att i slutna sällskap få sin dryck serverad ute fram till 24:00 medan icke slutna sällskap måste gå in vid 22:00. Att inte erbjuda företagen och medborgarna samma möjligheter oavsett om de hyrt restaurangen eller inte är inte bara direkt orättvist utan det är också att lägga en död hand över kommunens uteliv. Värt att påpeka är även att motionen inte föreslår en förlängning utav öppettiderna utan endast en ändring av tiderna för uteservering. De flesta av kommunens restauranger och barer kommer således även i fortsättningen att stänga runt 01:00. Däremot utökas möjligheten att servera alkohol utomhus från 22:00 till 24:00

Med bakgrund i detta föreslår jag kommunfullmäktige besluta:

- Att ändra de kommunala reglerna så att servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 24.00 och därmed göra reglerna lika för såväl slutna sällskap som för alla

Andreas Lennkvist

Andreas Lennkvist (V)

Kommunens författningssamling

Riktlinjer för alkoholserving

ÖFS 2013:14

Antagen av Kommunfullmäktige 2013-04-29, KF § 4:19
Dnr KS 2012/506-702

Riktlinjer för alkoholserving

Ett tryggt och välkomnande Österåker

Österåkers kommun ska vara en plats där människor ska känna sig trygga och trivas. Detsamma gäller de som besöker Österåker. Österåker ska vara en attraktiv kommun för alla som bor och verkar här och för alla som vill besöka oss.

I Österåker ska alkoholserving ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt där hänsyn tas till människors hälsa och trygghet.

För att på ett tydligt sätt informera om vad som förväntas av den som söker eller redan har ett serveringstillstånd i Österåkers kommun har kommunfullmäktige antagit dessa riktlinjer. Riktlinjerna tydliggör också vad en sökande kan förvänta sig av kommunen i samband med ansökan om serveringstillstånd.

Kommunens mål med riktlinjerna

Alkohollagen ger ett visst utrymme till lokal anpassning när och var servering av alkoholdrycker ska tillåtas i kommunen. Kommunen kan också i syfte att förebygga uppkomsten av olägenheter besluta om villkor för servering av alkoholdrycker. Det kan exempelvis handla om villkor avseende ordningsvakter.

Målet med riktlinjerna för serveringstillstånd i Österåkers kommun kan sammanfattas med följande punkter:

- 1) Motverka att ungdomar under 18 år dricker alkohol.*
- 2) Motverka överkonsumtion av alkohol.*
- 3) Tillämpa nolltolerans för alkoholrelaterade misshandelsfall som har en direkt koppling till ett serveringsställe.*
- 4) Bidra till en förbättrad folkhälsa.*
- 5) Medverka till ökad trygghet.*
- 6) Kommunen ska bemöta den som innehar eller ansöker om serveringstillstånd på ett professionellt och tydligt sätt.*

Kommunens informationsskyldighet

Kommunen har enligt 8 kap 9 § alkohollagen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt lagen och anslutande författningar. Österåkers kommun har därför tagit fram anvisningar för ansökan om stadigvarande serveringstillstånd och tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och tillfälliga tillstånd till slutna sällskap. Anvisningarna finns att tillgå på kommunens hemsida www.osteraker.se och kan även skickas efter begäran.

På kommunens hemsida finns också länkar till gällande lagstiftning och annan information som är av betydelse när det gäller serveringstillstånd. Österåkers kommun är angelägen om att ha en nära dialog med tillståndshavare och de som ansöker om serveringstillstånd. Därför bistår kommunen gärna med att svara på frågor som rör alkoholservering.

I Österåker är det miljö- och hälsoskyddsnämnden som fattar beslut i ärenden rörande serveringstillstånd.

Ansökan och handläggning

En kommun ska enligt 5 § alkoholförordningen fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Österåkers kommun är dock angelägen om att serveringstillstånd handläggs snabbare än så. I Österåkers tjänstedeklaration för serveringstillstånd framgår därför att kommunens målsättning är att stadigvarande serveringstillstånd ska handläggas inom två månader från det att en fullständig ansökan mottagits.

Handläggningstiden för tillfälliga serveringstillstånd är kortare än för stadigvarande serveringstillstånd. För tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap kan en handläggningstid på två veckor förväntas efter det att fullständig ansökan inkommit till kommunen. För tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten kan en handläggningstid på minst en månad förväntas.

Kommunen får ta ut avgifter för prövningen i samband med ansökan om serveringstillstånd. Österåkers kommun tillämpar fasta avgifter avseende handläggning av alkoholärenden. Någon återbetalning av ansökningsavgifter i de fall en ansökan avslås eller dras tillbaka finns i normalfallet inte. I vissa enstaka fall kan dock en ansökningsavgift halveras. Dessa fall avser enbart ärenden där sökanden återtar ansökan inom två veckor från det att ansökan inkommit till kommunen. Beslut om halvering av ansökningsavgiften fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden efter att skriftlig begäran inkommit från sökanden.

En särskild avgiftsförteckning finns publicerad på Österåker kommuns hemsida.

Serveringstider

Av 8 kap 19 § alkohollagen framgår att det är kommunen som beslutar under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

I Österåkers kommun är det följande serveringstider som gäller för stadigvarande serveringstillstånd:

- 1) *Servering av alkoholdrycker inomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast 01.00.*
- 2) *Servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 22.00.*
- 3) *Servering av alkoholdrycker inomhus från klockan 01.00 till klockan 02.00 kan medges under förutsättning att vissa kriterier är uppfyllda. Dessa kriterier är att sökanden innehaft stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten i kommunen under ett år utan att några anmärkningar eller ordningsstörningar rapporterats av polisen eller av kommunen.*

Dessutom gäller ett serveringstillstånd med utsträckt serveringstid från klockan 01.00 till klockan 02.00 endast för ett år i taget. Det innebär att tillståndshavaren årligen, minst tre månader innan tillståndet om utsträckt serveringstid upphör att gälla, måste inkomma med en ansökan om förnyelse av tillståndet i denna del.

Vid bedömningen av utsträckt serveringstid till klockan 02.00 ska särskild hänsyn till närboende iakttas. Bedömer miljö- och hälsoskyddsnämnden eller polisen att det finns en risk för närboendestörningar och/eller ordningsstörningar ska ansökan om utsträckt serveringstid i regel avslås.

Ansökan om förnyelse om utsträckt serveringstid görs på en särskild förenklad blankett och till en låg kostnad. I samband med ansökan görs kontroller i kronofogdens register och remiss skickas till polisen och skatteverket. Tillståndshavaren kommer att påminnas om när det är dags att ansöka om förnyelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan utöver ovanstående besluta om förkortade serveringstider för stadigvarande serveringstillstånd. Detta gäller särskilt i områden där det finns en ökad risk för störningar från serveringsverksamheten t.ex. i och kring områden där många ungdomar samlas eller där det finns en ökad risk för ordningsstörningar på grund av exempelvis förhöjd brottsbelastning eller där det finns en risk för närboendestörningar. Polisens och miljö- och hälsoskyddsenhetens bedömningar ska väga särskilt tungt i dessa ärenden.

I Österåkers kommun är det följande serveringstider som gäller för tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och till slutna sällskap.

- 1) *Servering av alkoholdrycker inomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 03.00.*
- 2) *Servering av alkoholdrycker utomhus får påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 24.00.*

Vid bedömningen avseende serveringstider när det gäller tillfälliga serveringstillstånd ska polisens remissvar väga tungt. Även miljö- och hälsoskyddsenhetens bedömning om risken

för närboendestörningar ska väga tungt. Således kan kommunen komma att fatta beslut om kortare serveringstider än de som framgår ovan.

Tillfälliga serveringstillstånd

Ett tillfälligt serveringstillstånd kan precis som för stadigvarande tillstånd ges till allmänheten eller till förening, företag eller annat slutet sällskap. Kortfattat kan man säga att ett slutet sällskap är en krets av personer som har ett gemensamt intresse i sammanslutningen eller i föreningen *utöver* den aktuella tillställningen. Man bör också ha i åtanke att exempelvis föreningar som omfattar en stor del av invånarna på en ort inte kan ses som ett slutet sällskap. Innan man ansöker om ett tillfälligt serveringstillstånd bör man ta kontakt med kommunens alkoholhandläggare för att klargöra om det rör servering av alkoholdrycker till allmänheten eller till ett slutet sällskap.

Tillfälliga tillstånd ges för högst 12 dagar per år eller för en sammanhängande period av maximalt en månad per år.

Avser ansökan tillfällig alkoholserving vid festivaler eller arrangemang som *uteslutande* riktar sig till en ungdomlig publik och där även många ungdomar vistas kan ansökan komma att avslås med hänvisning till skyddet för ungdomar och vikten av alkoholfria miljöer.

Tillstånd i samband med idrottsevenemang ska bedömas med stor restriktivitet. Villkor om att enbart starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker får säljas ska beaktas och övervägas i varje enskilt ärende. När det gäller festivaler och andra liknande tillfälliga arrangemang där ansökan omfattar spritdrycker kan kommunen komma att begränsa tillståndet till att enbart omfatta starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker. Detta som ett led i kommunens arbete att understödja folkhälsan.

Serveringsytan ska vara överblickbar och tydligt avgränsad i syfte att minska risken för överservering och langning.

Villkor

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun besluta om att ett serveringstillstånd ska vara förenat med villkor.

I Österåkers kommun ska villkor om ordningsvakter som regel alltid följa polisens bedömningar. Detta gäller såväl den tid som ordningsvakterna ska tjänstgöra på serveringsstället som det antal ordningsvakter som ska tjänstgöra.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också i vissa fall besluta om villkor avseende bordsservering då det bedöms nödvändigt för att kunna upprätthålla ordning och nykterhet eller minska risken för överreckning och langning. Villkor om bordsservering kan även tillämpas då det bedöms att uppsikten över serveringsytan inte är tillräcklig.

I samtliga ärenden som rör servering av alkoholdrycker utomhus ska tillståndet vara förenat med villkor om att uteserveringen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Detta för att upprätthålla gällande praxis avseende utrymningstider utomhus.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också komma att besluta om villkor som är kopplat till exempelvis ett serveringsställes belägenhet. Det kan exempelvis röra sig om miljöer där många ungdomar vistas eller där det finns en ökad risk för ordningsstörningar.

I Österåkers kommun bör ett serveringstillstånd i regel inte förenas med villkor om när musik får spelas på ett serveringsställe. Däremot ska alla nya tillståndshavare informeras om försiktighetsprincipen och vilka regler som gäller enligt miljöbalken. Även om det enligt alkohollagen inte finns några hinder att besluta om villkor när musik får spelas eller inte på ett serveringställe anser Österåkers kommun att ett sådant villkor i möjligaste mån ska undvikas, då denna typ av olägenheter från en verksamhet regleras i miljöbalken. Det bör dock poängteras att det i vissa undantagsfall ändå kan finnas skäl att förena ett serveringstillstånd med villkor om begränsning av olika störningskällor. Dessa fall ska då hänföras till serveringsställen i tätbebyggda områden där det framgår att det finns en uppenbar och oacceptabel risk för störning för närboende.

Olägenheter på grund av serveringsställes belägenhet eller andra skäl

Enligt 8 kap 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller medföra särskild risk för människors hälsa.

I Österåkers kommun kan serveringstillstånd komma att vägras om miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att ett serveringsställe på grund av dess belägenhet kan komma att medföra en ökad risk för ordningsstörningar och ökad brottsbelastning om servering av alkoholdrycker tillåts. Särskild vikt ska läggas vid polisens och i synnerhet närpolisens remissvar i sådana ärenden.

Ett serveringstillstånd kan också komma att vägras om ett serveringsställe är beläget i ett område där det samlas många ungdomar och där serveringsstället uttryckligen vänder sig till ungdomar. Särskild vikt ska läggas vid polisens och i synnerhet närpolisens remissvar i dessa ärenden. Även yttrande från socialnämnden ska inhämtas. Efter det att socialnämndens yttrat sig ska miljö- och hälsoskyddsnämnden göra en samlad bedömning i ärendet utifrån de olika instansernas bedömningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i sitt beslutsfattande ha som utgångspunkt att minimera riskerna för uppkomsten av rattfylleri. Bedömer polisen - att det på grund av trafiksituationen i ett visst område - föreligger en påtagligt ökad risk för människors liv och hälsa om servering av alkoholdrycker tillåts där, ska detta tillmätas stor betydelse.

Kommunens tillsynsverksamhet

Kommunen och polismyndigheten har enligt 9 kap 2 § alkohollagen tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för alkoholserving.

Miljö- och hälsoskyddsenheten bedriver i regel tillsyn tillsammans med polisen, men tillsyn kan också bedrivas tillsammans med andra myndigheter som exempelvis brandmyndigheten och skatteverket. Målsättningen är att alla serveringsställen i kommunen ska få minst ett tillsynsbesök per år.

Serveringsställen med sent öppethållande eller med en ungdomlig publik får i regel mer än ett tillsynsbesök per år.

Tillsyn kan ske dels genom så kallad *yttre* tillsyn, det vill säga tillsyn på själva serveringsstället, dels genom *inre* tillsyn, det vill säga genom kontroller i olika register och dels genom *förebyggande tillsyn*, det vill säga genom information och utbildning.

Vid *yttre* tillsyn kontrolleras exempelvis att ingen under 18 år serverats alkoholdryck, att det råder ordning och nykterhet på serveringsstället, att det finns alkoholfria alternativ att tillgå, att nödutgångar inte blockerats, att tillståndshavaren eller serveringsansvarig finns på serveringsstället etc.

Vid *inre* tillsyn görs kontroller i exempelvis kronofogdens register eller med polisens försorg, kontroller i belastningsregistret. På förekommen anledning skickas även remisser till skatteverket i samband med inre tillsyn.

Vid *förebyggande tillsyn* erbjuder Österåkers kommun tillsammans med andra kommuner i nordost utbildning i ansvarsfull alkoholserving. Utbildningen innehåller bland annat konflikthantering, information om alkohollagen och alkoholens skadeverkningar. Alkoholhandläggaren har också ständigt en nära dialog med kommunens tillståndshavare, vilket bland annat har till syfte att dels lyssna på de eventuella problem som en tillståndshavare kan uppleva i samband med alkoholserving och dels bidra till att förhindra att ytterligare problem uppstår.

Österåkers kommun har en nolltolerans när det gäller alkoholrelaterade misshandelsfall som har direkt anknytning till ett serveringsställe. Om miljö- och hälsoskydds enheten får information från polisen om alkoholrelaterade misshandelsfall på eller i direkt anslutning till ett serveringsställe tar miljö- och hälsoskydds enheten omgående kontakt med tillståndshavaren. Därefter görs en bedömning om ärendet är av sådan art att en närmare utredning ska påbörjas. Vid en närmare utredning genomförs bland annat ett remissförfarande till polisen för att ta reda på om det finns ytterligare alkoholrelaterade misshandelsfall eller ordningsstörningar i direkt anslutning till serveringsstället. För övrigt gör även polisen på uppdrag av miljö- och hälsoskydds enheten en kontroll i belastningsregistret avseende tillståndshavaren. Miljö- och hälsoskydds enhetens utredning innefattar också alltid en kontroll avseende ekonomisk skötsamhet, vilket sker genom remissförfarande till skatteverket. Om det efter genomförd utredning och kommunikation med tillståndshavaren visar sig att denne inte följt alkohollagens regler kan miljö- och hälsoskyddsnämnden komma att meddela en erinran eller varning eller i allvarigare fall återkalla serveringstillståndet. Utöver meddelande av sanktion enligt alkohollagen kan miljö- och hälsoskyddsnämnden också besluta om att ta ut en extra tillsynsavgift av berörd tillståndshavare när ordningsstörningar konstaterats på eller i direkt anslutning på serveringsstället.

Återkallelse av serveringstillstånd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta om återkallelse av ett serveringstillstånd utan att först meddela varning. Som exempel kan nämnas allvarlig ekonomisk misskötsamhet eller när den som innehar serveringstillstånd gjort sig skyldig till brott som gör denne olämplig. Andra exempel är om det med en tillståndshavares vetskap förekommit brottslig verksamhet i eller i anknytning till serveringsstället utan att tillståndshavaren ingripit.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också återkalla ett serveringstillstånd utan föregående varning om det förekommit mer än tillfällig servering till underårig eller vid upprepade fall

av ordningsstörningar. Det bör också framhållas att miljö- och hälsoskyddsnämnden alltid gör en individuell prövning i det enskilda fallet innan ett beslut fattas.

Tillsynsavgifter

Avgift får enligt 8 kap 10 § alkohollagen tas ut för tillsyn av den som innehar serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen. Österåkers kommun tillämpar fasta avgifter som indexregleras årligen.

Tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd betalar något mer i årlig tillsynsavgift än tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap. Detta då kommunen bedömer att tillstånd som avser servering av alkoholdrycker till allmänheten erfarenhetsmässigt kräver mer tillsynsresurser.

För de tillståndshavare som har ett serveringstillstånd längre än till klockan 01.00 tas en extra tillsynsavgift ut. Detta eftersom kommunen bedömer att dessa serveringsställen kräver mer resurser i form av yttre och inre tillsyn.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också besluta om att ta ut en extra tillsynsavgift av berörd tillståndshavare i de fall det har konstaterats ordningsstörningar på eller i direkt anslutning på serveringsstället.

En särskild avgiftsförteckning finns publicerad på Österåker kommuns hemsida.